

KIBRIS'ın KUZEYİ'nde CITTASLOW

İçindekiler

Cittaslow’u Varolmaya İten Gerçekler	3
Cittaslow Felsefesi	4
Cittaslow Nedir?	5
Cittaslow İlkeleri	7
Üyelik Süreci	12
Üyelik Kriterleri	14
Çevre Politikaları	16
Altyapı Politikaları	17
Kentsel Yaşam Kalitesi Politikaları	18
Tarımsal, Turistik, Esnaf ve Zanaatkarlara Dair Politikalar	21
Misafirperverlik, Farkındalık ve Eğitim İçin Planlar	23
Sosyal Uyum	24
Ortaklıklar	25
Cittaslow Şehirlerinin Tamamında Bulunan Ortak Özellikler	26
Kıbrıs’ın Kuzeyi’nde Cittaslow	27
Kıbrıs’ın Kuzeyi’nde Cittaslow Faaliyetleri	28

* Döküman metni Cittaslow Türkiye sayfasından, taraflarının izni olarak alınmıştır.

Cittaslow'u Varolmaya İten Gerçekler

Küreselleşme etkisi ile şehirler hızlı çalışılan, hızlı yaşanan ve üretmekten çok tüketilen, kendi kendine yetemeyen yaşam alanları haline gelmiştir. Kentler kuruluş amaçları olan insanların bir arada güven içinde yaşadıkları yerler olmaktan çıkmış, insanların daha hızlı hareket etmeleri ve daha hızlı çalışmaları için tasarlanan mekanlara dönüşmüştür. İnsanların sosyalleştikleri, el emeklerini birbirlerine sundukları, sosyal koranaklar olmaktan gittikçe uzaklaşan kentler, insanların tüketim için yaşadıkları sahneler haline gelmiştir. Bu yaşam tarzı, bakkallar, manav, terzi gibi küçük esnaf yerine AVM'leri, çocuklarımızın oyun oynayacağı alanlar yerine otoparkları, daha çok park ve yeşil alan yerine ise otoyolları hayatımıza sokmuştur. Sağlıksız yiyecekler, hava kirliliği, trafik ve yalnızlık modern yaşamın vazgeçilmezi olarak sunulmuştur ancak bu yaşam tarzının sürdürülebilir olmadığı ortadadır.

Bu yaşam tarzı modern insanda; depresyon, kalp hastalıkları, kanser gibi birçok hastalığa neden olmasının yanı sıra insanlar arası ilişkilerde sevgi, saygı, hoşgörü gibi kavramların yerini tahammülsüzlük ve ötekileştirmenin aldığı, gitgide yaşanması zor bir dünya yaratmıştır. Hızlı yaşam tarzının oluşturduğu kentler artık kendine yetememektedir. Kendi kendine yetemeyen kentler de sadece yakın çevresindeki değil, dünyanın birçok köşesindeki kaynakları binlerce kilometre uzaktan getirip yok ederken, hem doğayı, hem de insanları tüketmektedir. Ne var ki tüm bu olumsuzluklara dur demeyi felsefe edinen, doğal ve geleneksel yaşam biçimlerini destekleyen, kendine yetebilen ve bunu doğal yollardan yapabilen kentler hayal eden ve bu hayali tüm dünyaya yaymaya çalışan eşsiz bir oluşum var; Cittaslow

“

Cittaslow Felsefesi

Cittaslow felsefesi yaşamın, yaşamaktan zevk alınacak bir hızda yaşanmasını, kentlerin kendi kimliklerine sahip çıkarak küreselleşme sonucu ortaya çıkan aynışmanın önüne geçmeyi hedefler. Kentlerin yönetilirken yerel yemeklerini, yöresel mimarisini, el sanatlarını, doğasını, gelenek ve göreneklerini, zanaatlarını, esnafına sahip çıkılmasını ve desteklenmesini, aynı zamanda yenilenebilir enerji kaynakları kullanan, teknolojinin kolaylıklarından faydalanan kentler oluşturmaya amaçlar.

”

Cittaslow Nedir?

Cittaslow, 1999 yılında İtalya’da kurulmuş uluslararası bir belediyeler birliğidir. Kelime kökeni İtalyanca “Citta (şehir)” ve İngilizce “Slow (Yavaş)” kelimelerinin birleşmeleriyle türetilen cittaslow sakin şehir anlamında kullanılmaktadır. Yavaş Hareketi’nin bir parçası olarak bilinmektedir.

İtalya’nın 4 küçük kentinin belediye başkanlarının (Bra – Francesco Guida, Orvieto – Stefano Cimicchi ve Positano – Domenico Marrone) 1999 yılında biraraya gelerek Slow Food hareketini kentsel boyuta taşımak amacıyla Grev In Chianti belediye başkanı Paolo Saturnini’nin önderliğinde kurulmuştur. Birliğe üye olmak isteyen kentlerin üye olabilmeleri için birliğin belirlediği kriterler üzerinden değerlendirilmesi ve Cittaslow felsefesine uygunluğu denetlenmektedir. Birlik kurulduğu zaman 59 olan bu kriterler 2013 yılında Uluslararası Bilim Komitesi tarafından yapılan bir çalışma ile güncellenmiş ve sayısı 72’ye çıkmıştır. Kurulduğu ilk yıllarda İtalyan kentleri arasında yaygınlaşan hareket günümüzde 30 ülkede 264 üyeye sahiptir.

CittaSlow uluslararası bir kent ağı olmakla beraber, kendi felsefesini de yine üye kentleri aracılığıyla uluslararası platformlara taşımayı hedeflemektedir. Bu felsefe küreselleşmenin etkisiyle hızlı büyüyen ve hızlı gelişen yaşam alanlarının insan etkileşimine yeterince olanak vermediği, küçük esnafların yok olduğu, sosyalleşme alanlarının ise giderek azaldığını savunmaktadır. Bu probleme bir çözüm önerisi olarak yaşamın belirli bir hızda, hayattan tat alarak sürdürülmesine olanak sağlayan kentlerin oluşmasını desteklemektedir.

Cittaslow Birliği'nin organizasyon yapısı karar alıcı 3 organdan oluşmaktadır. Ulusal ağların temsilcilerinden oluşan Koordinasyon Komitesi, bilimsel altyapıyı oluşturan ve politika çerçevelerini çizen Bilim Komitesi ve operasyonel işlemlerden sorumlu Sekreteryaya bu birliğin organlarını oluşturmaktadırlar. Aynı ülkeden 3 üzerinde üye kent bulunması halinde ulusal düzeyde CittaSlow ağı kurulabilmektedir. Ülkemizde de 3'ün üzerinde üyesi bulunduğu için Kuzey Kıbrıs Cittaslow Ağı adında ulusal bir ağ kurulmuştur. Uluslararası Cittaslow Birliğine başvuru sürecini Kuzey Kıbrıs Cittaslow Ağı sekreteryası ve koordinatörlüğü yürütmektedir. Birliğe başvuracak kentlerin nüfuslarının 50.000'den az olması ve kent yönetiminin Cittaslow felsefesiyle uyumlu olmaları gerekmektedir.

Cittaslow İlkeleri

1. Yavaş Yaşam

Yavaş yaşamak, hayattan zevk alabilmek, sevdiklerimize kendimize zaman ayırabilmek, hız için dünyaya zarar vermemektir. Arkadaşlarımızla yürürken kahve içmek yerine, oturmak ve onlara zaman ayırmaktır. Hayatın hızlı gidersek erken varacağımız bir varış noktası yoktur. Önemli olan hayatımızı nasıl yaşadığımızdır, her geçen anın değerini bilmemizdir.

2. Kent Ruhu

Her kentin geçmişten gelen kentin tarihi yerel özellikleri gibi unsurların oluşan bir ruhu vardır. Kent ruhu bir anda oluşturulabilecek bir kavram değildir ancak yanlış politikalar sonucu bu ruhun kaybedilmesi oldukça kolaydır. O topraklarda yaşayan uygarlıkların, üretilen ürünlerin, söylenen şarkıların, yazılan şiirlerin, dostlukların, yaşananların birikimi olan bu ruh bir kenti diğerinden ayırır. Cittaslow, kent ruhunun korunarak kalkınmasıdır.

3. Sürdürülebilir Kalkınma

Küçük kentlerde istihdam ve kentsel olanakların eksikliği nedeni ile özellikle gençler büyük şehirlere göç etmektedir. Ekonomik gücü olmayan kentler zamanla ölmektedir. Kentin kendi kimliğine sahip çıkarak kalkınması mümkündür. Kentin doğasına, esnafına, kültürüne, tarihine, yemeklerine, ürünlerine sahip çıkarak geliştirmesi sosyal ve ekonomik hayatın canlanması, kentin ayakta kalması için şarttır.

4. Yavaş Yemek

Yemek yemek kalori alımına yönelik mekanik bir eylem değil sosyal bir tercihtir. Yemek yeme tercihimiz tohumu, tarlada çalışan işçileri, mutfak endüstrisini, doğaya verilen veya verilmeyen zararı, mutfak çalışanlarını ve daha birçok unsuru etkilemektedir. Yavaş yemek, iyi, temiz ve adil gıdayı tercih etmektir.

Üyelik Süreci

Uluslararası Cittaslow Birliğine başvuru sürecini Cittaslow Kuzey Kıbrıs Ağı yürütmektedir. Birliğe başvuracak kentlerin nüfuslarının 50000'den az olması ve kent yönetiminin Cittaslow felsefesi ile uyumlu olmaları gerekmektedir. Üyelik için gereklilikler aşağıdaki şekildedir.

12

1- BAŞVURU MEKTUBUNUN SUNULMASI

Aday kent, Kuzey Kıbrıs Cittaslow Ağı üye olma niyetini gerekçeleri ile birlikte açıklayan başvuru mektubunu Cittaslow Kuzey Kıbrıs Ağına sunar.

2- BAŞVURU MEKTUBUNUN DEĞERLENDİRİLMESİ

Başvuru mektubu, kentin Cittaslow Felsefesi ve Cittaslow Kriterlerine uyumu açısından bütünsel olarak değerlendirilir. Değerlendirme sonucu gerekçeleri ile birlikte kente bildirilir.

3- ADAYLIK DEĞERLENDİRME ZİYARETİ ve RAPORU

Başvuru mektubunun olumlu değerlendirilmesi durumunda Kuzey Kıbrıs Cittaslow Ağı kente Adaylık Değerlendirme Ziyareti'nde bulunur ve Adaylık Değerlendirme Raporu hazırlar. Kent, adaylık değerlendirme raporunun olumlu olması halinde Aday Kent ilan edilir. Adaylık Değerlendirme Raporu'nun olumsuz olması durumunda başvuru reddedilir.

4- ADAYLIK SÜRECİ ve HAZIRLIK RAPORU

Kuzey Kıbrıs Cittaslow Ağı tarafından kentin Cittaslow kriterlerine ilişkin eksikliklerini belirten bir Hazırlık Raporu düzenlenir. Hazırlık raporunda kentin Cittaslow kriterleri gereğince yapması gerekenler belirtilir. Raporda belirtilen eksiklikler bir yıl içinde tamamlanır. Belirtilen sürede eksikliklerini gidermeyen kentin adaylığı iptal edilir. Adaylığı iptal edilen kent bir yıl geçmeden tekrar başvuruda bulunamaz.

5- ÜYELİK DEĞERLENDİRMESİ ve BAŞVURU DOSYASI

Adaylık sürecinde, hazırlık raporunda belirtilen eksiklikleri giderdiğini belirten kent, Kuzey Kıbrıs Cittaslow Ağı tarafından tekrar ziyaret edilir. Koordinasyon, eksikliklerin giderilip giderilmediğini ve adaylık sürecinde gerçekleştirilen faaliyetleri değerlendirir. Koordinasyon değerlendirmesinin olumlu olması durumunda, kent Başvuru Dosyasını hazırlar ve üyelik başvurusunda bulunur.

6- CITTASLOW GENEL MERKEZ DEĞERLENDİRMESİ

Değerlendirmeyi geçen kentin dosyası, Uluslararası Cittaslow Genel Merkezi'ne değerlendirmek üzere gönderilir ve değerlendirmenin olumlu olması durumunda aday kentin Cittaslow üyeliği onaylanır.

Üyelik Kriterleri

Birliğe üye olmak için birliğin belirlediği kriterleri gerçekleştirmek için projeler geliştirmek ve uygulamak gerekmektedir. Kentlerin kriterler çerçevesinde yaptığı çalışmalar puanlamakta ve bir kentin üye olması için 50 ve üzeri puan alması gerekmektedir. 1999 yılında birliğin belirlediği kriterler, birliğin sadece İtalya veya Avrupa'da değil, bütün dünyada yayılması sonucu daha evrensel bir hale getirilmeye çalışılmıştır. Uluslararası Bilim Komitesi tarafından yapılan çalışmanın birlik tarafından onaylanmasının ardından geçerli olan yeni kriterler ilk aşamada deneme amaçlı bir sene deneme süresine tabi tutulacaktır.

14

- Yeni kriterlerin eskilerinden en önemli farklarından biri perspektif ve zorunlu kriterlere yer verilmesidir. Zorunlu kriterler o konuda yapılan çalışmaların mevcudiyetinin zorunluğu olduğu kriterlerdir ve kriter listesinde bir asteriks (*) ile belirtilirler. Perspektif kriterler ise iki asteriks (**) ile belirtilen ve aday kent tarafından geleceğe yönelik daha kesin ve imtiyazlı taahhütlerin benimsendiği kriterlerden oluşmaktadır. Perspektif kriterler gerçekleştirilmeleri durumunda yer aldıkları kriter başlıklarında %15 puan artışı sağlarlar.
- Belediyelerin gerçekleştirdiği veya başlattığı projeler, programlar veya planlar üzerinden değerlendirilen kriterlerin puanlamasında projenin ne zaman başlatıldığı, ne kadar başarılı olunduğu dikkate alınacaktır.
- Başvuru dosyası Word formatında, kriterin adı ve altında o kriter çerçevesinde yapılanların yer alacağı şekilde hazırlanmalıdır. Kriterler çerçevesinde gerçekleştirilen etkinlikler hakkında fotoğrafların kullanılması gerekmektedir.

- **Başvuru dosyası hazırlanırken kriterler hakkında gerçekleştirilen faaliyetler belgelenmelidir. Belediyenin yaptığı yazışmalar, meclis kararları, alınan raporlar, düzenlenen toplantı tutanakları ve fotoğrafları ek belge olarak ayrıca sunulmalıdır. Bu belgeler ait oldukları kriterin numarasını belirtecek şekilde bir Ek klasöre yerleştirilmelidir. Örneğin; başvuru dosyasında su temizliğinin belgelenmesi kriteri çerçevesinde ilgili kurumdan alınan su analiz raporlarına 1.2 başlığı altında ek dosyada yer verilecektir. Ek dosyadaki bu belgeler taratılarak bir CD/DVD içinde de teslim edilecektir. Ek dosyası İngilizce'ye çevrilmeyecektir.**
- **Kritelerin puanlanmasında o kriter çerçevesinde yapılan çalışmaların seviyesi de dikkate alınmaktadır. Örneğin, hava kirliliği için hiçbir şey yapmayan kent puan alamayacak, hava ölçümü yapıp havanın temizliğini analiz raporlarıyla belgeleyen kent tam puan alacaktır. Hava ölçümü yapılması için meclis kararı alan ancak henüz yapmayan kentler veya hava ölçümü takvimi takvimlendirilmiş ama henüz gerçekleşmemiş kentler ara puan alacaktır. Her halükarda yapılan faaliyetler hakkında meclis kararları, yazışmalar, raporlar vb belgeler kanıtlayıcı belge olarak sunulmak durumundadır.**
- **Yeni kriter sisteminin getirdiği yeniliklerden biri de Ulusal Ağlar'a verilen kriter ekleme yetkisidir. Her ülke kendi şartları doğrultusunda kriter başlıklarına, o başlığın puan değerinin %20'sini geçmeyecek oranda ulusal kriter ekleyebilecektir.**

Çevre Politikaları

- 1.1 Hava temizliğinin yasa tarafından belirlenen parametrelerde olduğunun belgelenmesi *
- 1.2 Su temizliğinin yasa tarafından belirlenen parametrelerde olduğunun belgelenmesi *
- 1.3 Halkın içme suyu tüketiminin ulusal ortalama ile karşılaştırılması
- 1.4 Kentsel katı atıkların ayrıştırılarak toplanması *
- 1.5 Endüstriyel ve evsel kompostlamanın desteklenmesi
- 1.6 Kentsel ya da toplu kanalizasyon için atık su arıtma tesisinin bulunması*
- 1.7 Binalarda ve kamu kullanım alanlarında enerji tasarrufu
- 1.8 Kamunun yenilenebilir enerji kaynaklarından enerji üretimi
- 1.9 Görsel kirliliğin ve trafik gürültüsünün azaltılması
- 1.10 Kamusal ışık kirliliğinin azaltılması *
- 1.11 Hane başına düşen elektrik enerjisi tüketimi
- 1.12 Biyoçeşitliliğin korunması

Altyapı Politikaları

- 2.1 Kamu binalarına bağlı verimli bisiklet yolları
- 2.2 Mevcut bisiklet yollarının araç yollarıyla km üzerinden karşılaştırılması *
- 2.3 Metro ve otobüs durakları gibi aktarma merkezlerinde bisiklet park yerleri
- 2.4 Özel taşıt kullanımına alternatif olarak eko ulaşım planlanması * 1
- 2.5 Engellilere yönelik mimari engellerin kaldırılması *
- 2.6 Aile hayatı ve hamile kadınlar için girişimler* 2
- 2.7 Sağlık hizmetlerine onaylanmış ulaşılabilirlik
- 2.8 Kent merkezlerinde malların sürdürülebilir dağıtımı 3
- 2.9 Şehir dışında çalışan şehir sakinlerinin oranı*

- 1. Elektrikli otobüs dik yokuşlar yürüyenler merdivenler vb.
- 2. Kent merkezlerinde ve/veya hastanelerde hamileler için özel park yeri ayrılması
- 3. Tarihi kent merkezlerinde mal dağıtımı için havayı kirleten araçlar yerine elektrikli veya motorsuz taşıtlar gibi kirlilik yaratmayan taşıtların tercih edilmesi

Kentsel Yaşam Kalitesi Politikaları

- 3.1 Kentin direnci için planlama * ⁽¹⁾
- 3.2 Kente ait değerlerin iyileştirilmesi, kent merkezlerinin ve kamu binalarının değerlerinin arttırılması için programlar * ⁴
- 3.3 Verimli bitkiler ve meyve ağaçları kullanılarak sosyal yeşil alanların iyileştirilmesi ve/veya oluşturulması **
- 3.4 Kentsel yaşanabilirliğin arttırılması ⁵
- 3.5 Marjinal alanların tekrar değerlendirilmesi *
- 3.6 Vatandaşlara ve turistlere yönelik interaktif hizmetlerin geliştirilmesinde bilgi ve iletişim teknolojilerinden faydalanılması *
- 3.7 Sürdürülebilir mimari için hizmet masası oluşturulması * ⁶
- 3.8 Kentin internet ağına sahip olması * ⁷
- 3.9 Kirleticilerin izlenmesi ve azaltılması * ⁸
- 3.10 Tele çalışmanın geliştirilmesi ⁹
- 3.11 Kişisel sürdürülebilir kentsel planlamanın teşviki ¹⁰
- 3.12 Sosyal Altyapıyı desteklemek
- 3.13 Kamusal sürdürülebilir kentsel planlamanın teşviki * ¹¹
- 3.14 Kent içindeki kullanışlı yeşil alanların verimli bitkiler ile değerlendirilmesi **
- 3.15 Yerel ürünlerin ticarileşmesi için alanların yaratılması *
- 3.16 Atölyelerin korunması ve değerlerinin arttırılması – doğal/yerel alışveriş merkezlerinin yaratılması * ¹²
- 3.17 Yeşil alanlarda kullanılan beton miktarı ¹³

4. Sokak mobilyaları, turizm levhaları, kentsel peyzaj ve korunması
5. Kentin daha yaşanılabilir olması için çalışmalar yapmak. Örnek olarak işe gidiş ve çıkış saatlerinde oluşan sıklıkışıklığını azaltmak için okulların veya kamu kurumlarının mesai saatlerini kaydırmak. İş yerlerinde kreş açılmasını teşvik etmek de örnek gösterilebilir.
6. Biyomimari vs.
7. Fiberoptik, kablosuz sistemler
8. Gürültü, elektrik sistemleri vb.
9. Bilgisayar bağlantısıyla evden çalışma
10. Pasif ev vb.
11. Pasif ev vb.
12. Tarihi kent merkezlerinde yer alan geleneksel kasap, fırın, bakkal vb. dükkanların desteklenmesi
13. Metreküp olarak

(1) Kentlerin çağımızda karşılaştığı krizlere karşı dirençlerini arttırmak Cittaslow hareketinin odak noktalarından biri haline gelmiştir.

- **Kamu binalarının enerji tüketimini azaltmak ve özel binaların tüketimlerinin azaltılmasını teşvik etmek.**
- **Yerel yenilenebilir enerji kaynaklarına ulaşılabilirliği çoğaltıp, içilebilir suyun gereksiz kullanımını azaltmak.**
- **Petrol bazlı ürünlerin kullanımını azaltmak.**
- **Yerel kompostlamayı teşvik etmek**
- **Verimli bitkiler dikmek. (Ceviz, elma, – karbon emisyonu emen yerel bitkiler.**
- **Yerel yiyecek üretimini teşvik etmek.**
- **Üretim / dağıtım zincirini kısaltabilmek için her ekonomik sektörde yerel üretimi teşvik etmek.**
- **Permakültür ilkelerini benimsemek.**
- **Kentin kendine yeterliliğini göz önüne almak. (Örn, kentin bağımlı olduğu sistemlerden birinin durması sonucu alternatife sahip olup olmaması. Ulaşım sisteminin bir arıza sonucu birkaç gün durmasının kentin geneline olan etkisin azaltılmasına yönelik çalışmalar gibi.)**
- **Mevcut kriz temalarında çözümlerinin tartışılmasını teşvik etmek ve sonuçları plan haline getirirmeden halka sunarak düşüncelerini değerlendirmek. Halkın aktif katılımı çok önemli, bu sayede insanlar gruplar oluşturarak toplumun kalanının farkındalıklarının arttırılmasında aktif olarak çalışabilir. Günümüzdeki baskın hayat tarzının insan psikolojisinde gösterdiği etki hafife alınmamalı.**

Tarımsal, Turistik, Esnaf ve Zanaatkarlara Dair Politikalar

- 4.1 Agroekolojinin geliştirilmesi ** 14 (2)
- 4.2 El yapımı ve etiketli veya markalı esnaf/zanaatkar ürünlerinin korunması*
- 4.3 Geleneksel iş tekniklerinin ve zanaatların değerinin arttırılması *
- 4.4 Kırsal bölgede yaşayanların hizmetlere erişimini arttırarak kırsal bölgelerin değerini arttırmak. * 15
- 4.5 Kamuya ait restoranlarda (okul kantinleri, aş evleri vb.) yerel, mümkünse organik ürünlerin kullanılması * 16
- 4.6 Kişisel kullanımda ve yemek sektöründe tat eğitimlerinin verilmesi ve mümkünse organik yerel ürünlerin kullanılmasının teşvik edilmesi *
- 4.7 Yerel ve geleneksel kültürel etkinliklerin korunması ve değerlerinin arttırılması *
- 4.8 Otel kapasitelerinin arttırılması * 17
- 4.9 Tarımda GDO kullanımının yasaklanması
- 4.10 Önceden tarım için kullanılmış alanların kullanımı hakkındaki imar planları için yeni fikirlerin varlığı

14. Yerel ürünlerin sertifikalandırılması, kültür müzeleri kurulması
15. Bölge halkının hizmetlere ulaşımını arttırmak
16. Mümkünse yerel organik ürünlerin kullanılması. Okul kantinleri vb
17. Yatak sayısının nüfusa yıllık oranının değerlendirilmesi

(2) Agroekoloji’de kastedilen tarımda ekolojik prensiplerin uygulanması. Bu bağlamda asıl amaç kimyasal ürünlere ve fosil yakıtlara mümkün olduğunca az bağımlı bir ‘agrosistem’ oluşturmak. Bu metotlar ziraatin iklim değişikliklerine adapte olmasını sağlar, su ihtiyacını %30 azaltır ve enerji giderlerini %60 indirir. Güney Afrika gibi bazı örneklerde gelirin altıya katlandığı gözlenmiştir. (Kaynak: Oliver De Shutter, ‘Agroecology UN Report’, 2011)

Birleşmiş Milletler Gıda ve Tarım Örgütü de son 50 yılda dramatik bir şekilde artan gıda talebini karşılamak için endüstriyel makinalar kullanarak üretimin arttırıldığı ‘Yeşil Devrimi’ eleştirmeye başladı. Bu yoğun üretimden bize miras olarak; çevre kirliliği, biyoçeşitliliğin kaybı ve toprağın fakirleşmesi kalmıştır. Yoğun, kimyasal madde kullanılan ve mono kültür (tek ürün kullanıldığı) tarım sınırlandırmalı ve rastgele kaynak sömürmeyi terk etmeliyiz. Küçük boyutlu tarımı ve sebze bahçelerinin değerlerini arttırmalı ve tarım koruma metotlarını tekrar canlandırmalıyız. Bunlar arasında toprağın çok derinine inmeden yapılan tarım, yer ögütücü bitkilerin sürekli mevcudiyetini sağlamak, tarımdan kalan organik atıkları toprakta bırakmak, ekini belirli aralıklarla değiştirerek toprağa doğal zenginlik kazandırmak, sulama sitemlerini verimli ve dikkatli bir şekilde kurarak su tüketimini azaltmak, gübre kullanımını sınırlandırmak düşünülebilir.

Misafirperverlik, Farkındalık ve Eğitim İçin Politikalar

- 5.1 İyi karşılama. * 18
- 5.2 Esnafın veya operatörlerin farkındalıklarını arttırmak. * 19
- 5.3 Yavaş güzergahların mevcut olması 20
- 5.4 Önemli yönetsel kararlara tabandan tavana katılım sürecini sağlayacak aktif tekniklerin benimsenmesi.
- 5.5 Eğitimciler, yöneticiler ve çalışanları Cittaslow temaları hakkında sürekli eğitim görmesi **
- 5.6 Sağlık eğitimleri. 21
- 5.7 Yöre halkına Cittaslow'un anlamı hakkında sistematik ve kalıcı eğitim vermek *
- 5.8 Cittaslow üzerine yerel yönetim ile çalışan derneklerin aktif varlığı.
- 5.9 Cittaslow kampanyalarının desteklenmesi *
- 5.10 Cittaslow logosunun internet sayfasında ve antetli kağıt üzerinde kullanımı *

18. Kenti ziyaret edeceklere yönelik çalışacak bir karşılama/tanıtım görevlisinin belirlenmesi, görevlendirilmiş kişilerin eğitimi, yönlendirme levhaları, ziyaretçilere uygun altyapı olanakları ve tanıtım ofisleri gibi bu alanda çalışan noktaların mesai saatlerinin düzenlenmesi.

19. Fiyatların ve tarifelerin açık bir şekilde sergilenmesi

20. Güzergahların basılı olarak veya internet ve web üzerinde yayınlanması.

21. Obezite, diyabet vb. sorunlara yönelik çalışmalar

Sosyal Uyum

- 6.1 Azınlıklara yönelik ayrımcılığa karşı çalışmalar
- 6.2 Farklı etnik kökene sahip insanların aynı mahallede yaşaması ²²
- 6.3 Engelli kişilerin entegrasyonu
- 6.4 Çocuk bakımının desteklenmesi
- 6.5 Genç neslin istihdam durumu
- 6.6 Yoksulluk
- 6.7 Toplumsal ortaklıklar/sivil toplum kuruluşlarının mevcudiyeti
- 6.8 Farklı kültürlerin entegrasyonu
- 6.9 Politikaya katılım
- 6.10 Belediyenin kamu konut yardımı
- 6.11 Gençlik faaliyetlerinin yürütüldüğü bir alanın ve gençlik merkezinin mevcudiyeti.

22. Azınlıkların veya farklı etnisiteye sahip kesimlerin yaşadıkları mahallelerde yaşayan insanların yerleşim yoğunluğu değerlendiriliyor. Örneğin şehrin 'normal' bir mahallesinde kilometrekare başına 100 kişi düşerken şehrin 'etnik' mahallesine 300 kişi düşmesi, yerel yönetimin entegrasyon konusunda başarısız olduğu anlamına geliyor ve aday kentin bu kriterden düşük puan almasına neden oluyor.

Ortaklıklar

1. **Slowfood aktiviteleri ve kampanyaları için destek**
2. **Doğal ve geleneksel yiyecekleri Slowfood veya diğer kurumlar ile desteklemek**
- 3 **Eşleştirme projelerini desteklemek ve geliştirmekte olan ülkelerin Cittaslow ve Slowfood felsefelerinin yayılmasını da sağlayacak şekilde gelişmeleri için işbirliği yapmak.**

Sakin Şehirlerin Tamamında Bulunan Ortak Özellikler

- 50 binden az sayıda nüfusa sahipler.
- Geleneksel mimarilerini ve şehrin dokusunu koruyorlar.
- Yerel tat, zanaat ve sanatlarını kuşaktan kuşağa aktararak yaşatıyorlar.
- Gürültü ve hava kirliliğinin önlenmesi için çalışıyorlar.
- Taşıt trafiği az ve yayalaştırmaya özen gösteriliyor.
- Organik tarımı destekliyorlar. Beslenmede fast food yerine yerel ürünler tercih ediliyor.
- Misafirperverlikleriyle öne çıkıyorlar.
- Hava kalitesi yüksek ve yenilenebilir enerji kullanılıyor.

Kıbrıs'ın Kuzeyi'nde Cittaslow

Yüzyüze iletişim ile sosyalleşmeyi yaşam tarzı olarak benimseyen, toprağa bağlılık, bahçe kültürü, kendine yetecek kadarını yetiştirme isteği ve geleneğinden gelenlerle devam etme arzusunu geçen zamana ve gelişmelere rağmen canlı tutabilen Kıbrıs halkı, deyim yerinde ise Cittaslow'u yüzyıllardır yaşamakta ve sürdürmektedir. Bu noktada gelenek-selleşen ve yukarıda saydığımız özelleri destekleyen ve özendiren festivalleri göz ardı etmemek gerekir. Kültürün, geleneklerin, değerlerin, yıllardır yaşatılmasına ön ayak olan festivaller aslında Kıbrıs'ın Cittaslow hayatını en güzel yansıtan örneklerdendir. Kıbrıs halkı tüm ürettiğini ve bu geleneğini, yani doğal olarak Cittaslow yaşamı yaşadığını yıllardır festvialler aracılığı ile sergilemektedir. Hatta bu özellikten dolayı birçok bölgenin kendine ait, kendi karakterini yansıtan ama aynı zamanda ortak nokta olarak Kıbrıs halkının üretici kimliği ve toprağa bağlılığını gösterdiği gelenekselleşmiş festivalleri vardır.

Ülkeye mal olmuş değerler diyebileceğimiz ürünler; hellim, zeytinyağı, şarap, zivaniya, ipek kozası, sesta, vs. kültürün parçası olmuş ve üretimden öteye geçerek tanıtım aracı olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu bağlamda aslında yıllardır farkında olmadan uygulanan ve gelenek haline gelen Cittaslow yaşam şekli eko ve agro turizmin de gelişmesine katkıda bulunmaktadır. Kıbrıs insanı tarihi boyunca kendi üretimini kendisinin yaptığı, fazlasını değil ihtiyacı kadarını ürettiği, hatta adanın üzümü ve şarabı yüzünden fethedildiği de tarih boyunca atalarımızdan bizlere aktarılanlardır. Kıbrıs'ta farkında olunmdan yaşam şekli olarak tercih edilen Cittaslow, yıllar içinde nesilden nesile aktarılacak hali hazırda yaşıyor olduğunu bize gösterip sürdürülebilirlik değeri de taşımaktadır. Dolayısıyla Cittaslow aslında Kıbrıs'ta yaşam şekli olarak benimsenmiştir diyebiliriz.

Kıbrıs'ın Kuzeyi'nde bulunan 5 Cittaslow Kenti yapmış oldukları yatırımlar ve uygulamalar ile kentlerinde fark yaratmaya çalışmaktadırlar. İşte Cittaslow kentlerini diğer kentlerden ayıran özelliklerden bazıları;

- **Yeniboğaziçi Kentinde bulunan Kadın Üretici Birlikleri ve Slowfood Konvinyum'u ortak çalışmalar yaparak, yerel ürünlerin üretilmesine ve bir sonraki nesillere aktarılması ile ilgili çalışmalar yürütmektedirler.**

- Lefke Kenti Kıbrıs'ın Kuzeyi'nde üretilen meyve ve sebze üretiminin $\frac{3}{4}$ 'ünü üretmekle birlikte üretime verilen değer sayesinde bölgede diğer kentlere örnek olabilecek organik tarım çiftlikleri ve iyi tarım uygulamaları dikkat çekmektedir.

- Mehmetçik Kentinde bulunan Cittaslow Pazarı gerek Mehmetçik kentinde üretilen iyi tarım ürünleri ve el işlerinin satışına olanak sağlarken diğer cittaslow kentlerinde bulunan üreticilerin ürünlerinin tüketiciler ile buluşabileği bir merkez haline gelmiştir. Bu sayede tüm Cittaslow kentlerinde üretim desteklenmesinin yanında üretim tüm Cittaslow kentlerince ne kadar önemli olduğunun bir göstergesidir.

- Tatlısu kentinde bulunan köy kadınları, oluşturdukları kooperatif sayesinde, ürettikleri yerel ürünler ve el işlerini bu kooperatif üzerinden adanın her yerine ulaştırmaktadırlar.

- İyi tarıma verilen önem ve GDO kullanımının azaltılmasına yönelik yapılan uygulamalar kapsamında, Geçitkale ve Mehmetçik kentlerinde kurulan Tohum Bankaları ile ata tohumlara sahip çıkılması ve bu konuda bilincin artırılması yönünde 5 Cittaslow kenti çalışmalar yapmaktadır. Bu kapsamda Kıbrıs'ın Kuzeyi'nde bir tohum bankası kurulması ve burada ata tohumların korunarak üretilmesi ve ada genelinde yaygın olarak kullanılması hedeflenmektedir.

- Ayrıca, cittaslow kentlerinde, kent merkezlerinde ve okullarda oluşturulan iyi tarım bahçeleri ile ilk okul çağında olan çocuklara bu yönde eğitimler vererek bu konuda farkındalıklarının artırılacağı çalışmalar sürekli olarak yapılmaktadır.

- **Kentlerin markalaşmasını sağlamak, yerel üretimi desteklemek, kentlerde üretimin arttırılmasını teşvik etmek, yerel esnaf ve üreticilerin ürünlerinin tüketiciler ile buluşmasını sağlamak için yıl içerisinde yerel ürün festivalleri düzenlenmektedir.**
Yeniboğaziçi kentinde kentin en büyük marka değeri olan Enginar Festivali, Pulya Festivali, Hasat Festivalleri düzenlenmektedir.
Lefke kentinin en önemli marka değerleri olan Ceviz Festivali, Portakal Festivali, Hurma Festivali, Çilek Festivali, Verigo Festivali, Eko-Gün, Paluze Festivalleri düzenlenmektedir.
Mehmetçik kentinin ise en önemli marka değeri ve ürünü olan üzüm ile ilgili her yıl Üzüm Festivali ve yan ürünü olan Zivaniya Festivali düzenlenmektedir.
Tatlısu kentinde ise yöresel otların tanıtıldığı Ot Festivali ve yerel ürünlerimizden biri olan Harup Festivali düzenlenmektedir.

- Kıbrıs'ın Kuzeyi'ndeki cittaslow kentleri, oralarda yaşıyan sakinleri için engelsiz, eşit ve katılımcılığı önemseyen bir yaşam sunmak adına gerekli yatırım ve çalışmaları yürütmektedir. Bu kapsamda katılımcılığın artırılması için kent yönetiminde Çocuk Meclisleri kurularak bölgede yaşıyan çocukların kentlerinin yönetimlerinde söz sahibi olmaları sağlanmıştır.

- **Teknoloji kullanılarak, yenilenebilir enerji sistemlerinin kullanılmasını teşvik eden Cittaslow kriterlerine uyum kapsamında, mevcut kamu alanlarında güneş enerji sistemli aydınlatma armatürlerinin kullanımına başlanmıştır.**
- **Kentlerin planlanması ile ilgili imar planı çalışmaları yapan Lefke, Yeniboğaziçi ve Mehmetçik kentleri, gelecekte kentlerinin nasıl olması gerektiği ile ilgili planlarını yaparak diğer tüm kentlere örnek olmaya çalışmaktadırlar**